

Boven:
Tom Koornhof
uit Capelle
a/d IJssel is
al twintig jaar
actief als mo-
del-wedstrijd-
zeiler. Hij po-
seert met zijn
M-klasser, de
populairste
model-zeil-
boot.

De M-klasse

Tekst: Jan Briek, foto's: Siebold Freeke

Wedstrijdzeilen aan de wal. Dat kan in de M-klasse. De grootste wedstrijdklasse bij de modelboten. Onder toezicht van het internationale watersportverbond, de IYRU, en met boten die wat betreft techniek weinig onderdoen voor hun grote broers.

Een wedstrijdjacht van vijf kilo

De Marblehead-klasse, kortweg M-klasse, is de bekendste klasse voor modelboten waarmee wedstrijden worden gezeild. Wereldwijd zijn er rond de tweeduizend boten. Groot-Brittannië is nummer één, maar er zijn ook vloten in verschillende Zuid-Amerikaanse landen, Zuid-Afrika en zelfs in China. Nederland telt bijna vijftig boten. De helft daarvan komt geregeld aan de start bij een van de zes belangrijke wedstrijden. De M-klasse zeilt op een Olympische baan van 75 m volgens de regels van de IYRU. Slechts op enkele punten zijn de wedstrijdregels aangepast. Zo geldt bij boeien bijvoorbeeld niet de tweescheepslengten-regel, maar wordt uitgegaan van vier scheepslengten. Een wedstrijddag telt veertien *heats* van elk vijftien tot twintig minuten.

Veel vrijheid

De M-klasse is niet alleen de grootste en bekendste, maar ook de klasse waarin je de meeste vrijheden hebt. Tom Koornhof, Benelux-kampioen van 1995, behoort samen met nog vier Nederlandse zeilers tot de Europese subtop. Koornhof: 'Je hebt veel vrijheden. Je moet je houden aan bepaalde standaardmaten en eisen. Voldoe je daaraan, dan mag je verder doen wat je wilt.' Die vrijheid heeft geresulteerd in twee stromingen binnen de klasse: 'conventionele' boten – de Cedar Club – met een gewoon tuig en boten met een zogeheten *swing rig*, een tuig dat ook wel bekend staat als het Manfred Curry-tuig. Hierbij loopt de draaibare giek door tot voor de mast en zit de fok weer op een aparte boom op het voorste deel van de giek. Volgens Tom Koornhof heeft het voordelen: 'Maar vooral op ruimwindse rakken met weinig wind.' Koornhof zeilt, net als Nederlands kampioen Jan Mooijman, met een gewoon tuig. Twee andere Nederlandse toppers, Wim Bakker en André Verschoor, gebruiken het swing rig.

De rompvorm van de M-klasse is in de loop der jaren ook veranderd. De rompen zijn tegenwoordig smaller op de

waterlijn (van negentien naar veertien centimeter) en de lengte waterlijn is teruggebracht van 1,26 m naar 1,20 m. De smalle rompen zijn volgens Koornhof echter ook niet zaligmakend: 'In heel licht weer heb je er voordeel van, maar als het een beetje gaat waaien houdt het op. Omdat de boten drietot vijfhonderd gram lichter zijn, gaan ze moeilijker overstag.'

High-tech

De M-klassers doen maar weinig onder voor hun grote broers die het internationale wedstrijdscircuit bevolken. High-tech is troef. De rompen zijn van koolstof en Kevlar matten met epoxy en worden gebakken. De kielvin en het geprofileerde balansroer zijn van balsahout, bedekt met koolstof matten en ook de verjongde en geprofileerde masten zijn van koolstof. De ballastbuis is van lood. De bediening van de twee zeilen gebeurt met één lier die onderdeks is ingebouwd. Alle beslagen zijn zelfgemaakt en kogelgelagerd. Behalve de zeilen kan je na-

tuurlijk ook het roer op afstand bedienen.

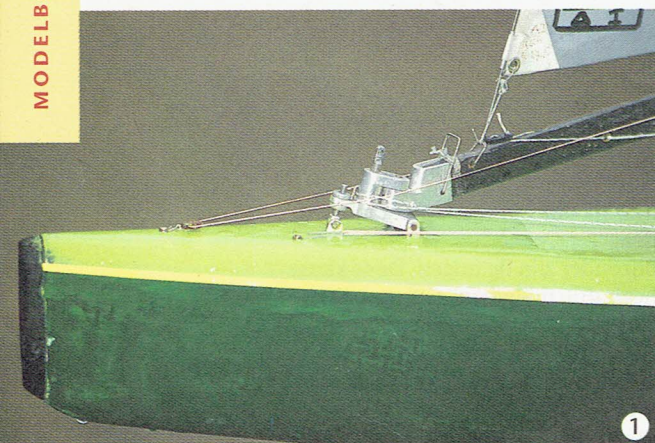
Bijzonder zijn de tuigen. De M-klasse heeft drie tuigtypen: A, B en C. De hoge A-tuigen worden gebruikt met licht weer. Naarmate er meer wind komt, kiezen de zeilers voor een lager B of zelfs een nog lager C-tuig. Het kleinste tuig meet 3.300 cm². Hiermee kan je tot en met zeven Beaufort het water op.

De zeilen zijn van verschillende materialen gemaakt. De A-zeilen zijn van polyester tekenpapier. Dat is licht, sterk en vormvast. De zeilen van de B- en C-tuigen zijn van Mylar en Kevlar. Tom Koornhof maakt, net als vrijwel alle Nederlandse modelwedstrijdseilers, zijn zeilen zelf. Dat scheelt in de kosten: toch al gauw honderd tot honderdvijftig gulden per tuig. In Groot-Brittannië zit echter een zeilmaker die zich heeft gespecialiseerd in het maken van zeilen voor modelboten. 'Ikzelf heb goed contact met Van Vliet in Middelharnis', zegt Tom. 'Daar kan ik restjes doek halen en hij

Om te kunnen wedstrijdzeilen heb je eigenlijk hetzelfde nodig als 'in het groot': sets zeilen, gereedschap, reserveonderdelen. Het is alleen allemaal wat handzamer.

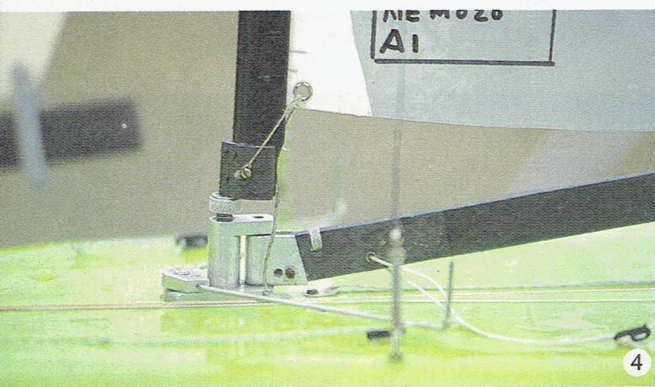

1

3

4

5

2

1 De boeg met het zelfgemaakte boegbeslag. Alle beslag is kogelgelagerd. 'Als je het koopt, ben je meer dan driehonderd gulden kwijt', aldus Tom Koornhof.

2 De diepstekende kiel met loden bulb. Het ballastaandeel ligt gewoonlijk boven de zeventig procent.

3 In het achterschip zijn de lier en de roerservo ingebouwd. Daarvoor, onder het luikje, zit de batterij.

4 Het lummelbeslag is eveneens zelfbouw. De beugel die voor de mast langsloopt, is een idee van dit jaar: als de giek op ruime koersen tegen de beugel aankomt, duwt deze de fok bak.

5 Het roer - van balsahout, bekleed met koolstofvezel - is geprofileerd en heeft een balansdeel. Het roer is groot, waardoor de boot zeer gevoelig stuurt. Dat is in het begin wel even wennen: voor je weet, zet je het roer dwars en ben je alle gang kwijt.

adviseert me bij het maken van de zeilen.' De M-klasse wint in Nederland langzaam maar zeker aan populariteit. Voormalig wedstrijdzeilers zie je steeds vaker met een afstandsbediening in de hand langs een plas staan.

Experimenteren

En ook actieve zeilers kiezen in het voor- en naseizoen vaker voor de modelboot. Tom Koornhof zeilde zelf 470. 'Maar ik kreeg steeds minder vrije tijd. Daardoor schoot het zeilen er bij in.' Twintig jaar geleden stapte hij over naar de M-klasse. 'Alexander Verheus was in Nederland de initiator. Ik ben er al heel vroeg mee begonnen. Het experimenteren met de verschillende materialen, zelf zeilen en tuigen maken is een van de leukste kanten.' Tom vertelt ook dat een groepje zeilers van de Rotterdamse Zeilvereniging een romp hebben gekocht en volgend jaar wedstrijden willen varen. Beginners raadt Koornhof aan eerst contact te zoeken met een ervaren modelzeiler. 'Het is geen kwestie van even veel geld uitgeven en dan meedoen. Je moet weten wat je koopt, zowel nieuw als tweedehands. Als je veel geld betaalt voor een slechte romp is de lol er gauw af.' De kosten voor een modeljacht vallen overigens alles mee. Als je een Nederlandse boot koopt, moet je ongeveer op de volgende bedragen rekenen: 350 gulden voor de romp met kielplaat, 200 gulden voor de lier, 250 gulden voor een tweekanaals zender en 600 gulden voor de drie tuigen inclusief zeilen. Voor een kleine 1.500 gulden ben je onder de pannen. Overigens zijn er ook uitzonderingen. Tom Koornhof: 'Na afloop van het Europees kampioenschap is er een bod van 10.000 Duitse mark uitgebracht op de winnende boot. Als je het mij vraagt is dat zwaar overdreven.'

Net zo spannend

Modelzeilen is net zo spannend als 'echt' wedstrijdzeilen. Dat blijkt misschien uit het verhaal van Koornhof over een afgelopen wedstrijd: 'Een van de deelnemers was zo fanatiek bezig, zat zo in de wedstrijd, dat hij in het vuur van de strijd stomweg van de steiger het water instapte.' De garantie dat je bij modelzeilen droog blijft, is dus maar betrekkelijk. ♦

Modelzeil-klassen

Het wedstrijdzeilen met modelboten kent naast de populaire M-klasse nog drie internationale klassen. De 1 M wordt gebouwd volgens zeer strenge regels en vaste afmetingen. De boot moet 1 meter lang over alles zijn en je mag bijvoorbeeld niet meer dan drie tuigen hebben. De A-klasse wordt gebouwd volgens een echte meetformule, net als bijvoorbeeld de bekende Meter-klassen. De A-klasse is verreweg de grootste boot. Een A-klusser weegt rond de 28 kg. De 10 r klasse ten slotte is een grote M-klasse en wordt ook gebouwd volgens een meetformule. De laatste twee klassen komen in Nederland niet voor, de 1 M-klasse is in Nederland een zeldzaamheid.

De M-klasse is internationaal het populairst. In heel Europa worden wedstrijden gevaren. Veertig deelnemers is eerder regel dan uitzondering. Dan wordt in verschillende divisies (A, B, C en soms zelfs D) gevaren. Het grootste evenement in Europa wordt jaarlijks gehouden op de Zwitserse Wolfgangsee. Daar verschijnen gemiddeld zeventig boten op het water. Het wereldkampioenschap wordt volgend jaar januari gevaren in het Australische Melbourne.

De Nederlandse modelzeilers zijn vertegenwoordigd in de Nederlandse Modelzeilorganisatie (NEMOZO). De NEMOZO verzorgt bijvoorbeeld meetbrieven en de wedstrijdkalender. De zes grote Nederlandse wedstrijden zijn de Pinksterwedstrijd, de Molenplastrofee, de Flevotrofee, het Benelux-kampioenschap, het Open Nederlands kampioenschap en de Oosterplastrofee. Wie meer wil weten kan contact opnemen met een van de contactpersonen bij hem of haar in de buurt:

MJV Spaarndam, Ad Hoppener,
telefoon (0252) 21 20 56.

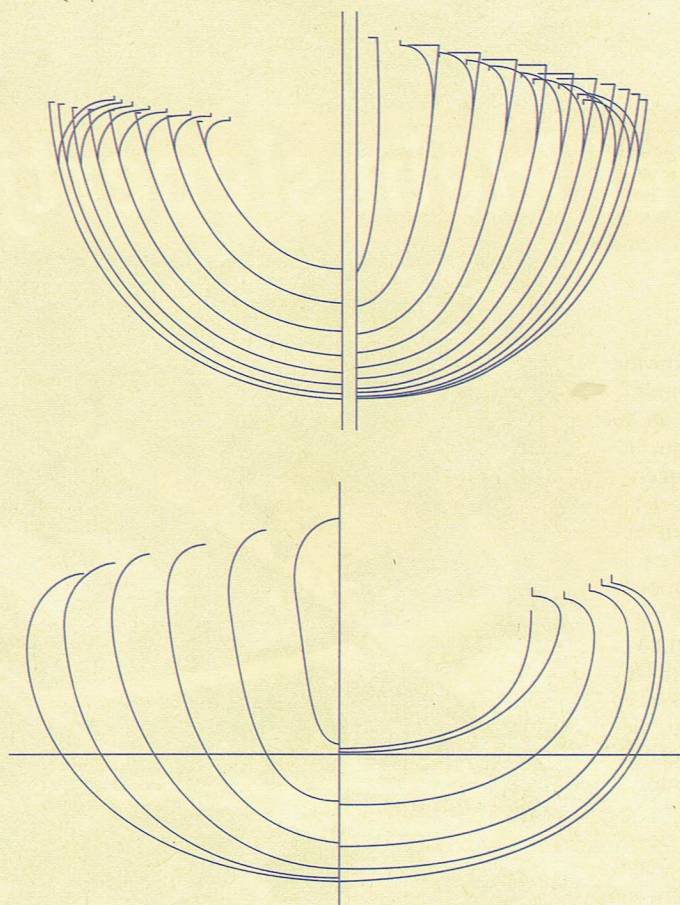
RZC Rijnmond, Tom Koornhof,
telefoon (010) 458 67 99.

Gooise MC, Paul d'Arnaud,
telefoon (035) 685 05 04.

Oostburg, Peter van Delft,
telefoon (0117) 45 43 03.

België: KAMYC Antwerpen,
Ludi Meys,
telefoon 00 32 644 02 62.

Naast het conventionele tuig met een boomfok, is ook het swing rig in zwang. Deze tuigage staat ook wel bekend als Manfred Curry-tuig. Volgens Tom Koornhof heeft dit tuig met name op ruimwindse koersen bij weinig wind voordelen.

**De rompen
zijn van
koolstof
en Kevlar
en worden
gebakken**

De M-klasse

Lengte over alles: 127,6 tot maximaal 128,9 cm

Rompvorm: Monohull, 'tunnelvormen' zijn verboden

Zeiloppervlak: van 3.300 tot 5.160 cm²

Bijzonderheid: het zeiloppervlak moet verdeeld worden over een fok en een grootzeil, de grootte daarvan mag je zelf bepalen

Masthoogte boven dek: 215,9 cm

Rompgewicht: 1,4 tot 1,6 kg

Ballastgewicht: 3,6 tot 4,2 kg

Gemiddeld gewicht: 5 tot 5,8 kg

Bijzonderheid: Een zacht-rubberen 'bumper' met een dikte van 13 mm vooran de boeg is verplicht